

نام و نام خانوادگی:

زمان برگزاری: ۱۳۰۰ دقیقه

نام آزمون: امتحان پایانی نوبت اول تاریخ ۲

تاریخ آزمون: ۱۴۰۰/۱۰/۲۰

راه انبیاء

۱ به ترتیب «کوه احد» و «مسجد گوهر شاد» و «میدان نقش جهان» مربوط به کدام یک از عناوین زیر است؟

- ① مکان‌های تاریخی - مکان‌های تاریخی - مکان‌های تاریخی
- ② مکان‌های تاریخی - آثار و بناهای تاریخی - آثار و مکان‌های تاریخی
- ③ آثار و بناهای تاریخی - مکان‌های تاریخی - مکان‌های تاریخی
- ④ مکان‌های تاریخی - مکان‌های تاریخی - آثار و بناهای تاریخی

۲ کدام یک از منابع به ترتیب «حاوی موضوعاتی درباره شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردماند» و «دارای اطلاعات سودمندی در خصوص چگونگی اداره کشور و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی» و «یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی نظامی و نیز جغرافیایی شهرها و مناطق ایران است»؟

- ① سیاست‌نامه‌ها - اندرزنامه‌ها - تاریخ سلسله‌ای
- ② تاریخ محلی - سیاست‌نامه‌ها - تاریخ سلسله‌ای
- ③ سیاست‌نامه‌ها - سیاست‌نامه‌ها - تاریخ محلی
- ④ تاریخ محلی - سیاست‌نامه‌ها - تاریخ سلسله‌ای

۳ «داعیان عباسی بدون اسم بردن از فرد خاصی، مردم را به حکومت فرامی‌خواندند. پس از مرگ فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.»

- ① عباسیان - مروان بن محمد
- ② آل محمد - مروان بن محمد
- ③ عباسیان - هشام بن عبدالملک
- ④ آل محمد - هشام بن عبدالملک

۴ کدام ناحیه جزء سرزمین‌هایی که در برابر امویان اعتراض و مخالفت می‌کردند نمی‌باشد و به پیروان علی (ع) چه می‌گفتند و مهم‌ترین گروه مخالفان حکومت اموی چه گروهی بودند.

- ① حجاز - علویان - موالی
- ② عراق - شیعیان - نومسلمان‌ها
- ③ ایران - شیعیان - نومسلمان‌ها
- ④ شام - علویان - موالی

۵ علت گرایش موالی به مخالفان بنی‌امیه به خصوص اهل بیت پیامبر چه بود و کدام مورد از قیام‌های ضد اموی نمی‌باشد.

- ① محروم بودن مسلمانان غیرعرب از حقوق سیاسی و اجتماعی - قیام مختار
- ② عرب‌گرایی امویان و تحقیر نسبت به مسلمانان غیرعرب - قیام زید
- ③ محروم بودن مسلمانان غیرعرب از حقوق سیاسی و اجتماعی - قیام اشعث
- ④ عرب‌گرایی امویان و تحقیر نسبت به مسلمانان غیرعرب - قیام خوارج

۶ به چه دلیل اندیشه خروج از مکه به ذهن پیامبر راه یافت؟ پیامبر به این منظور به کدام شهر رفت؟

- ① با رحلت ابوطالب، آزار مشرکان تشدید شد. - طائف
- ② مشکلات وسختی‌های فراوان تحریم‌های قریش - طائف
- ③ با رحلت ابوطالب، آزار مشرکان تشدید شد. - یثرب
- ④ مشکلات وسختی‌های فراوان تحریم‌های قریش - یثرب

۷ کدام فرد رهبر منافقان یثرب در دوره حضرت محمد (ص) بود؟

- ① عبدالله بن ابی
- ② حباب من منذر
- ③ سعد بن عباده
- ④ مروان بن حکم

۸ قتل ناجوانمردانه ابومسلم خراسانی به دستور کدام خلیفه عباسی انجام گرفت؟

- ① هادی
- ② معتصم
- ③ مأمون
- ④ منصور

۹ منطقه شام هنگام حمله اعراب مسلمان، زیر سلطه کدام امپراتوری بود و مردم این منطقه در برخی از مسائل مذهبی با کدام کلیسا اختلافات اساسی داشتند.

- ① روم غربی - قسطنطنیه
- ② روم شرقی - قسطنطنیه
- ③ روم غربی - کلیسای روم
- ④ روم شرقی - کلیسای روم

۱۰ سرآمد گروه‌های مخالف در شهر مدینه چه گروه‌هایی بودند؟ با نزول کدام آیات رسول خدا تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت؟

- ① مشرکان و منافقان - جهاد
- ② منافقان و یهودیان - جهاد
- ③ مشرکان و یهودیان - جزیه
- ④ منافقان و یهودیان - جزیه

۱۱ پیامبر در آغاز، دعوت خویش از چه کسانی آغاز نمود و اولین فردی که خارج از خانواده پیامبر به ایشان ایمان آورد چه کسی بود؟

- ۱ خانواده خویش - ابوبکر بن ابی قحافه
- ۲ خانواده خویش - زید بن حارثه
- ۳ طایفه بنی هاشم - ابوبکر بن ابی قحافه
- ۴ طایفه بنی هاشم - زید بن حارثه

۱۲ به طور کلی، وضعیت اجتماعی و فرهنگی مردمانی که حضرت محمد(ص) در میان آنان مبعوث شد، دارای ویژگی شاخصی بود که از آن با صفت یاد کرده است. به پیروان حضرت ابراهیم می گفتند.

- ۱ پیامبر - جاهلی - حنفا
- ۲ قرآن - بت پرستی - الله پرستان
- ۳ قرآن - جاهلی - حنفا
- ۴ پیامبر - بت پرستی - الله پرستان

۱۳ وابستگی شدید اعراب به قبیله خود، موجب به وجود آمدن چه صفتی در اعراب شده بود، همچنین این صفت چه نقشی در شبه جزیره عربستان داشت؟

- ۱ تعصب - بروز صلح و آرامش در میان قبایل
- ۲ قبیله دوستی - دفاع از قبیله تا حد جان
- ۳ بیگانه ستیزی - دفاع از قبیله تا حد جان
- ۴ عصبیت - بروز جنگ و خونریزی های پی در پی

۱۴ کدام خلیفه عباسی در طی بیست سال حکومتش با شکست رقیبان و مخالفان، پایه های دولت عباسیان را استحکام بخشید؟

- ۱ منصور
- ۲ مأمون
- ۳ معتمد
- ۴ هارون الرشید

۱۵ مهم ترین اهمیت پیمان عقبه دوم پیامبر (ص) در سال سیزدهم بعثت، با بزرگان شهر یثرب کدام است؟

- ۱ زمینه مهاجرت تاریخی پیامبر اسلام و پیروانش از مکه به یثرب فراهم آمد.
- ۲ ساختار شریعت اسلامی شکل منظم و منسجمی به خود گرفت.
- ۳ منافع کلان اقتصاد یهودیان با کفار قریش محدود شد.
- ۴ زمینه گسترش اسلام در یثرب فراهم گردید.

۱۶ خلافت فاطمی نسبت به ترویج کدام مذهب اهتمام جدی داشت و فاطمیان در شهرهای قلمرو خود به نام چه کسانی خطبه می خواندند؟

- ۱ تشیع اسماعیلی - امامان خود
- ۲ تشیع اسماعیلی - خلیفه وقت
- ۳ تشیع دوازده امامی - امامان خود
- ۴ تشیع دوازده امامی - خلیفه وقت

۱۷ خلافت فاطمیان در زمان به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی دست یافت. از اواخر حکومت فاطمیان دچار ضعف سیاسی و بحران اقتصادی شد. حکومت فاطمیان سرانجام توسط منقرض شد.

- ۱ عبیدالله مهدی - مستنصر - صلاح الدین ایوبی
- ۲ مستنصر - عبیدالله مهدی - ابوالعباس سفاح
- ۳ مستنصر - مستنصر - صلاح الدین ایوبی
- ۴ اسماعیل - عبیدالله مهدی - ابوالعباس سفاح

۱۸ پیشینه تاسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان کدام خلیفه باز می گردد و او به پیشنهاد چه شخصی و چه دیوانی در مدینه تشکیل داد.

- ۱ عمر بن خطاب - هرمان - دیوان جند
- ۲ عثمان بن عفان - روزبه ایرانی - دیوان جند
- ۳ عمر بن خطاب - هرمان - دیوان خراج
- ۴ عثمان بن عفان - روزبه ایرانی - دیوان خراج

۱۹ به فرماندهان غلامان ترک در دوره عباسیان چه می گفتند و کدام گزینه جزء سرزمین هایی که علیه عباسیان دست به شورش و جنبش های استقلال طلبانه زدند، نمی باشد؟

- ۱ لواء - مصر
- ۲ امیرالامراء - شام
- ۳ لواء - شمال آفریقا
- ۴ امیرالامراء - ایران

۲۰ کدام سرزمین نام برده شده جزء سرزمین های تحت فرمان عباسیان نمی باشد و روزبه ایرانی به کدام شخصیت اطلاق می شد؟

- ۱ مصر - ابن مقفع
- ۲ اندلس - ابومسلم خراسانی
- ۳ مصر - ابومسلم خراسانی
- ۴ اندلس - ابن مقفع

۲۱ منظور از نهضت ترجمه در دوران عباسیان چیست؟

۲۲ در دوران حکومت بنی امیه، موالی به چه کسانی می گفتند، این گروه در این دوران چه شرایطی داشتند؟

۲۳ علل بروز جنگ های رده را بیان کنید.

۲۴ هدف رسول خدا از برقراری پیوند برادری میان مسلمانان چه بود؟ و این اقدام چه نتایج عاطفی و اجتماعی داشت؟

۲۵ برجسته ترین آثار تاریخ های سلسله ای را بنویسید.

۲۶ در عهد کدام سلسله و با چه نامی کتاب تاریخ طبری ترجمه گردید؟

پاسخنامه تشریحی

- ۱ مکان‌های تاریخی، مثل غار حرا، کوه احد و یا دشت چالدران و آثار و بناهای تاریخی مانند میدان نقش جهان، مسجد گوهرشاد است.
- ۲ سیاست‌نامه‌ها حاوی موضوعاتی درباره شیوه کشورداری و مناسبات حکومت و مردماند و دارای اطلاعات سودمندی در خصوص چگونگی اداره کشور و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی است - تاریخ محلی یکی از گنجینه‌های مهم اطلاعات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و نیز جغرافیایی شهرها و مناطق ایران است.
- ۳ داعیان عباسی بدون اسم بردن از فرد خاصی، مردم را به حکومت آل محمد فرا می‌خواندند. پس از مرگ هشام بن عبدالملک فعالیت شبکه تبلیغاتی عباسیان به طرز چشمگیری افزایش یافت.
- ۴ مناطق مختلف جهان اسلام به‌ویژه عراق، حجاز و ایران صحنه مبارزه و جنبش اعتراضی مخالفان حکومت اموی بود.
- شیعیان و پیروان علی (ع) که به علویان معروف بودند به همراه موالی مهم‌ترین گروه مخالفان حکومت اموی را تشکیل می‌دادند.
- ۵ عرب‌گرایی امویان و تحقیر و تبعیض‌هایی که نسبت به مسلمانان غیرعرب، به‌خصوص ایرانیان روا می‌داشتند، یکی از عوامل مهمی بود که زمینه گرایش آنان را به مخالفان خلافت بنی‌امیه به‌خصوص اهل بیت پیامبر فراهم آورد.
- ۶ با رحلت ابوطالب، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا بیشتر شد، با تشدید آزار مشرکان، گسترش دعوت اسلامی در مکه با موانع اساسی روبرو شد. در چنین شرایطی بود که اندیشه مهاجرت از مکه به ذهن پیامبر و مسلمانان راه یافت. به این منظور پیامبر راهی طائف شد.
- ۷ سدرسته (رهبر) منافقان مدینه عبدالله بن ابی‌بنده که پیش از هجرت، گروه‌هایی از مردم یثرب قصد داشتند او را به ریاست شهرشان برگزینند.
- ۸ پس از سقاح برادرش منصور به خلافت رسید. منصور (دومین خلیفه عباسی) ابومسلم خراسانی را با وجود خدمات بزرگی که به عباسیان کرده بود، ناجوانمردانه کشت.
- ۹ منطقه شام هنگام حمله اعراب مسلمان، زیر سلطه امپراتوری روم شرقی قرار داشت. بسیاری از مردم شام پیرو آیین مسیحیت بودند، اما در برخی از مسائل مذهبی با کلیسای قسطنطنیه اختلافات اساسی داشتند.
- ۱۰ با وجود تلاش‌های رسول خدا برای اتحاد سیاسی و همزیستی مسالمت‌آمیز ساکنان مدینه، برخی از افراد و گروه‌های این شهر علیه پیامبر و مسلمانان دسیسه و توطئه می‌کردند سرآمد آنان، منافقان و یهودیان بودند.
- در سال نخست هجرت، به دنبال نزول آیات جهاد، رسول خدا تصمیم به تشکیل نیروی نظامی گرفت.
- ۱۱ پیامبر در آغاز به صورت محدود و تا حدودی پنهانی، افراد را به پرستش خدای یگانه و ایمان به روز رستاخیز دعوت می‌کرد. طبیعی است که آن حضرت دعوتش را از خانواده خویش آغاز کرده باشد. به همین دلیل که حضرت خدیجه (ع)، حضرت علی (ع) که در آن هنگام، پیامبر سرپرستی او را به عهده داشت و نیز زیدین حارثه، فرزند خوانده رسول خدا، به عنوان نخستین ایمان آوردنگان بودند. ابوبکر بن ابی‌قحافه نخستین فرد بیرون از خانواده رسول خدا بود که اسلام آورد.
- ۱۲ به‌طور کلی، وضعیت اجتماعی و فرهنگی مردمانی که حضرت محمد(ص) در میان آنان مبعوث شد، دارای ویژگی شاخصی بود که قرآن از آن با صفت جاهلی یاد کرده است. به پیروان حضرت ابراهیم حنفاء می‌گفتند.
- ۱۳ وابستگی شدید اعراب به قبیله خود، که موجب به‌وجود آمدن تعصب یا عصبیت قبیله‌ای شده بود. تعصب قبیله‌ای، نقش زیادی در بروز جنگ و خونریزی‌های بی در پی شبه جزیره عربستان داشت.
- ۱۴ عبدالله منصور، دومین خلیفه عباسی نقش زیادی در تحکیم و تثبیت حکومت عباسیان داشت.
- ۱۵ در سال سیزدهم بعثت هفتاد تن از بزرگان آن شهر در عقبه، پیمان دیگری با پیامبر (ص) منعقد کردند که پیمان عقبه دوم نامیده شد و به این صورت زمینه مهاجرت تاریخی پیامبر اسلام و پیروانش از مکه به یثرب فراهم آمد.
- ۱۶ خلافت فاطمی نسبت به ترویج مذهب تشیع اسماعیلی و رواج آیین شیعی در مناطق زیرسلطه خود اهتمام جدی داشت و از عالمان شیعی حمایت می‌کرد. فاطمیان در شهرهای قلمرو خود به نام امامان خود خطبه می‌خواندند.
- ۱۷ خلافت فاطمیان در زمان مستنصر به اوج قدرت سیاسی، شکوفایی فرهنگی و رونق اقتصادی دست یافت و قلمرو آن به نهایت خود رسید. از اواخر دوران مستنصر، حکومت فاطمیان دچار ضعف سیاسی و بحران اقتصادی شد. حکومت فاطمیان سرانجام توسط صلاح‌الدین ایوبی منقرض شد.
- ۱۸ پیشینه تاسیس دیوان در دوران اسلامی به زمان عمر بن خطاب خلیفه دوم باز می‌گردد. او به پیشنهاد هرمزان، یکی از فرماندهان اسیر ایرانی، دیوان جند (سپاه) را در مدینه تشکیل داد.
- ۱۹ به فرماندهان سپاه غلامان ترک در دوره عباسیان امیرالامراء می‌گفتند و پس از قدرت‌یابی آنان حکومت عباسیان دچار هرج و مرج شد. در این دوران قیام‌های ضد عباسیان و جنبش‌های استقلال‌طلبی، بخش‌های وسیعی از قلمرو خلافت از جمله ایران و شمال آفریقا و مصر را فراگرفت.
- ۲۰ منصور نخست، عموهایش را که مدعی جانشینی سقاح بودند، از همه مناصب مهمی که داشتند خلع کرد و دبیر آنان ابن مقفع (روزبه ایرانی) را که متفکری شجاع و مترجم کتاب‌هایی از زبان پهلوی به عربی بود، به قتل رساند.
- ۲۱ منظور از نهضت ترجمه، جنبش اقتباس و انتقال آثار علمی و فرهنگی تمدن‌های ایران، یونان، مصر و هند به عالم اسلامی و ترجمه آنها به زبان عربی در دوره عباسیان بود.
- ۲۲ در زمان حکومت بنی‌امیه، مسلمانان غیرعرب را موالی می‌گفتند. این گروه از موقعیت اجتماعی پایین‌تری نسبت به اعراب مسلمان داشتند و از برخی حقوق سیاسی، اجتماعی و اقتصادی محروم بودند.
- ۲۳ علل بروز جنگ‌های رده عبارتند از: ۱- خارج شدن گروهی از اهالی عربستان از دین اسلام پس از فوت پیامبر ۲- ادعای دروغین بعضی از افراد به پیامبری ۳- گروهی که پس از فوت پیامبر، ابوبکر را به عنوان خلیفه پیامبر قبول نداشتند.

۲۴ پیامبر اکرم در نخستین ماه‌های پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی و وحدت دینی میان مسلمانان، به آن‌ها توصیه کرد که بدون در نظر گرفتن وابستگی‌های قبیله‌ای، با یکدیگر پیوند برادری برقرار نمایند. این عمل باعث اخوت و دوستی میان گروه‌های مهاجر و انصار گردید.

۲۵ از برجسته‌ترین این آثار می‌توان به:

۱- کتاب التاجی فی اخبار الدولة الدیلمیه از ابواسحاق حسابی در تاریخ آل‌بویه.

۲- کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان.

۳- کتاب تاریخ عالم آرای عباسی تألیف اسکندر بیگ ترکمان در تاریخ صفویان

۲۶ در عهد سامانیان ترجمه و ترخیص از تاریخ طبری با عنوان تاریخ بلعمی توسط ابوعلی بلعمی انجام گرفت.

پاسخنامه کلیدی

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴

۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴

۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴

۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴